

Abstrakt

Vysoká hladina fosforu, hyperfosfatémie, představuje vážný problém v léčbě hemodialyzovaných pacientů. Na tyto pacienty má vliv řada dalších omezení. Kromě monitorování svých hladin fosforu musí také sledovat hladinu draslíku, sodíku, tekutin a makroživin. To často dělá z dodržování stravy obtížný úkol. Pokud dodržují tuto dietu velmi přísně, mohou konzumovat stravu s nízkým obsahem ovoce a zeleniny, která přispívá k atherogenezi, a s nízkým obsahem bílkovin, což vede k malnutrici. Pacienti musí také s každým jídlem užívat relativně velké množství léků, což může u některých pacientů způsobit různé dyspeptické problémy. I samotná dialýza může být velmi omezujícím prvkem v jejich osobním i pracovním životě. Výsledkem je obvykle nespokojenost pacientů a nízká compliance při dodržování některých doporučení. Úkolem nutričního terapeuta je vzdělávat pacienty o vyváženém poměru bílkovin a fosforu, poučit je o nutnosti užívání vazačů fosfátů a zvýšit jejich zdravotní gramotnost o důsledcích vysokých hladin fosfátů na organismus. Hlavním cílem této bakalářské práce bylo prozkoumat vliv edukací na nutriční chování dialyzovaných pacientů s hyperfosfatemií. Studie se účastnila skupina 37 chronicky dialyzovaných pacientů s hyperfosfatemií. Osmnáct náhodně vybraných účastníků bylo určeno do experimentální skupiny a zbytek byla kontrolní skupina. Účastníci experimentální skupiny vyplnili dotazníky určené k identifikaci, mimo jiné, nejčastějších stravovacích chyb, compliance při užívání vazačů fosfátů a povědomí o důsledcích hyperfosfatémie na lidské tělo. Na základě analýzy odpovědí účastníků byla naplánována nutriční intervence. Účastníci experimentální skupiny obdrželi dvě půlhodinové individuální vzdělávací sezení týkající se důsledků hyperfosfatémie na lidský organismus, nízkofosfátové diety a užívání vazačů fosfátů. Hladiny fosfátů byly měřeny v experimentální a kontrolní skupině před a po intervenci. Bylo zjištěno, že vzdělávací intervence měla pozitivní účinek v podobě mírně snížené hladiny fosfátů v množství průměrně o 0,31 mmol/l u 78% respondentů ve studijní skupině. Je třeba dodat, že kontrolní skupina také vykazovala mírně sníženou hladinu u určitého počtu respondentů, ve srovnání se studijní skupinou to bylo u 67% respondentů. Dokonce i takto malé výsledky potvrzují, že lépe informovaný pacient je odpovědnější za svůj zdravotní stav.

Klíčová slova: fosfor, hyperfosfatémie, hemodialýza, nutriční intervence, compliance